

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Promowanie projektu ACTIVE oraz odpowiedzialnej postawy obywatelskiej w szkołach

Zestaw narzędzi

I. Metodologia dla nauczycieli

GYMNÁZIUM
JOSEFA RESSELA

Sukromna základna
škola
Felix

Slovakia

odpo
vědná
společ
nost

WSB University

Wsparcie Komisji Europejskiej w tworzeniu tej publikacji nie stanowi poparcia dla treści, które odzwierciedlają poglądy autorów; Komisja Europejska nie może odpowiadać za każdorazowe użycie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Dokument objęty jest licencją: [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Przypisany:

Wypracowany w projekcie ACTIVE finansowanym w programie Erasmus +

Organizacja odpowiedzialna za stworzenie materiału: Odpovědná společnost, z. s.

We współpracy z partnerami w projekcie:

Autorzy: Mareš, Matěj & col.

Wersja 1.0

Wrzesień 2022

Spis treści

Spis treści.....	2
Cel i cele zestawu narzędzi.....	3
Jak korzystać z zestawu narzędzi.....	5
Zawartość zestawu narzędzi.....	5
Jak korzystać z zestawu narzędzi.....	5
Duża aktywność edukacyjna oparta na projekcie	7
Logika działań przedstawionych w Zeszytcie ćwiczeń dla nauczycieli.....	7
Zajęcia edukacyjne oparte o małe projekty	7
Rozwiązywanie konfliktów za pomocą zestawu narzędzi	8
Struktura i tematy omówione w zestawie narzędzi	8
Przegląd modułów i działań.....	11
Zanim zaczniesz	12

Cel i cele zestawu narzędzi

Ten zestaw narzędzi został opracowany jako kluczowy produkt projektu Promowanie projektu ACTIVE i Odpowiedzialnego Obywatelstwa w Szkołach (ACTIVE), którego głównym celem jest umożliwienie uczniom i studentom samodzielnego poruszania się i zrozumienia świata, w którym żyją, aby umożliwić im działanie jako aktywne i odpowiedzialne podmioty w społeczeństwie demokratycznym. Nauczyciele, postępując zgodnie z Zestawem Narzędzi, zdobędą wiedzę i kompetencje do promowania i propagowania aktywnego i odpowiedzialnego obywatelstwa na swoich regularnych zajęciach, aby przekazać te kompetencje uczniom

Co rozumiemy przez aktywne i odpowiedzialne obywatelstwo?

Odpowiedzialne działanie to świadoma reakcja na sytuację, w której uczestnik jest świadomy/a i akceptuje swoją rolę oraz jest otwarty/a na odzwierciedlenie skutków swojego działania.

Odpowiedzialne działanie w tym sensie przeciwstawia się nieświadomej reakcji na sytuację bez autorefleksji. Dlatego zwrócimy uwagę na takie tematy, jak uprzedzenia, rozumienie sytuacji i informacji, wartości i wpływ.

Zestaw narzędzi jest przeznaczony do wykorzystania przez nauczycieli jako praktyczne narzędzie do zabrania na zajęcia lekcyjne jako materiał dydaktyczny do rozwijania **kompetencji niezbędnych do aktywnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji i działania**. Podejście zawarte w Zestawie Narzędzi opiera się na uczeniu się krok po kroku na podstawie zaprojektowanych Działań. Zajęcia są zaprojektowane jako nauka oparta na doświadczeniu i projektach, które umożliwiają uczniom rozwijanie kompetencji niezbędnych do radzenia sobie ze złożonymi problemami i informacji do podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

Główne tematy poruszane w zestawie narzędzi to:

rozumienie pojęcia faktów, prawdy i obiektywizmu

radzenia sobie z informacjami w Internecie

zrozumienie roli wartości, norm i uprzedzeń w podejmowaniu decyzji

projektowanie własnych badań w celu zebrania odpowiednich informacji

wyznaczanie odpowiednich celów i projektowanie strategii

ocena wpływu

Korzyści dla uczniów wynikające z udziału w zajęciach opisanych w Zestawie narzędzi to dalszy rozwój ich umiejętności poznawczych, krytycznego myślenia, empatii, świadomości i podejmowania decyzji. Studenci nauczą się, jak pracować z informacjami, definiować „problem”, rozważyć różne opinie i punkty widzenia oraz odkrywać własne wartości i normy. Wszystkie te umiejętności pomogą uczniom nie dać się zmanipulować i podejmować świadome i odpowiedzialne decyzje, które odpowiadają ich własnym wartościom.

Działania dostarczane przez Zestaw narzędzi zostały **pomyślnie przetestowane i ocenione** przez nauczycieli w szkołach podczas realizacji projektu ACTIVITY.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

I. Methodology for teachers

Jak korzystać z zestawu narzędzi

Zawartość zestawu narzędzi

Zestaw narzędzi składa się z trzech części:

- I. Metodyka dla nauczycieli
- II. Zeszyt ćwiczeń dla nauczycieli
- III. Materiały robocze do zajęć i uczniów

I. Metodologia dla nauczycieli (*niniejszy dokument*) polega na wyjaśnieniu zasad, terminów i koncepcji, które należy stosować podczas wdrażania Zestawu narzędzi. Celem tej metodologii jest zapewnienie podstaw i ustalenie wspólnej płaszczyzny i zrozumienia dla nauczycieli, tak aby byli gotowi do zabrania zestawu narzędzi w klasie.

II. Zeszyt ćwiczeń dla nauczycieli to zestaw zadań roboczych (scenariuszy krok po kroku), które nauczyciele mogą przeprowadzić w klasie. Ćwiczenia odpowiadają tematom Metodologii, dzięki czemu mogą oni łatwo znaleźć odpowiednią aktywność dla tematu objętego Metodologią. Istnieje co najmniej jedno ćwiczenie na temat omówiony w metodologii.

III. Materiały robocze do zajęć i dla uczniów zapewniają materiały do wykorzystania z uczniami podczas zajęć. Materiały składają się głównie z szablonów, które nauczyciel może przekazać uczniom, aby lepiej uporządkować ćwiczenie.

Jak korzystać z zestawu narzędzi

Sposób w jaki zestaw narzędzi został zaprojektowany zapewnia kilka możliwości i podejść, w jaki sposób można go użyć. Zestaw narzędzi można dobrze połączyć z dowolnymi (szkołami/klasami/grupami) zajęciami edukacyjnymi opartymi na projektach o dowolnej tematyce i zakresie. Zestaw narzędzi i wprowadzone ćwiczenia mogą być w tym sensie wykorzystane jako podstawa do zaprojektowania takiego działania edukacyjnego opartego na projekcie. Z drugiej strony Zestaw narzędzi może być używany, jak sama nazwa wskazuje, jako osobne Narzędzia, które są wybierane w zależności od aktywności edukacyjnej podczas zajęć. W ten sposób nauczyciel może zrealizować tylko wybrane ćwiczenie z Zeszytu ćwiczeń lub skorzystać z wybranych szablonów z Materiałów roboczych. Lub „po prostu” zainspirować się zasadami przedstawionymi w Metodyce i podążając za nimi, nauczyciel może stworzyć własne podejście, jak wprowadzić te zasady i koncepcje do klasy.

Sugerowane sposoby korzystania z narzędzi zawartych w Zestawie narzędzi (podsumowanie):

- A. **„Duża aktywność projektowa w oparciu o Zestaw Narzędzi”**
Użyj zestawu narzędzi jako podstawy do zaprojektowania długoterminowego działania edukacyjnego opartego na projekcie. Krok po kroku wdrażać cały zakres Zestawu narzędzi i jego działań podczas długotrwałej nauki opartej na projekcie (nazwiemy to „Dużym projektem”)
- B. **“Mała działalność projektowa”**

I. Methodology for teachers

Użyj zestawu narzędzi do małych projektów, które można wykonać w ciągu jednej lub dwóch godzin lekcyjnych.

C. **“Zestaw narzędzi wdrażany podczas dowolnej działalności projektowej”**

Korzystaj z zestawu narzędzi podczas wszelkich zajęć edukacyjnych opartych na projektach, zaprojektowanych według innych zasad lub metodologii. Zastosuj zasady i koncepcje przedstawione w Metodologii i wybierz odpowiednie działania przedstawione w Zestawie narzędzi, odpowiednie dla Twoich działań projektowych.

D. **“Skorzystaj z zestawu narzędzi, aby poradzić sobie z dezinformacją”**

Możesz bardzo dobrze wykorzystać wybrane Działania, aby poradzić sobie z tylko jedną „interakcyjną/ważną” dezinformacją. Mogą to być dezinformacje znalezione w Internecie (takie jak posty w mediach społecznościowych, filmy na YouTube, artykuły, strony internetowe itp.), które zostaną przeanalizowane z uczniami (sprawdzanie faktów, uprzedzenia, nadawanie sensu informacjom)

E. **“Zestaw narzędzi realizowany podczas regularnych zajęć”**

Use selected Activities and/or Working materials during regular class. Choose relevant concepts, activity or template to help students explore and learn about topic/subject matter covered in the classroom.

F. **“Rozwiązywanie konfliktów”**

Użyj zestawu narzędzi i ćwiczeń, aby rozwiązać konflikt, który pojawia się w klasie, ponieważ zestaw narzędzi ma pomóc przezwyciężyć różne punkty widzenia, przekonania i opinie.

G. **“Zainspiruj się zestawem narzędzi”**

Wykorzystaj Metodologię i proponowane ćwiczenia jako inspirację i znajdź własne podejście, jak wprowadzić przedstawione zasady i koncepcje do klasy.

UWAGA: Niezależnie od tego, czy zdecydujesz się skorzystać z Zestawu narzędzi, sugerujemy przede wszystkim zapoznanie się z zasadami i koncepcjami przedstawionymi w tej metodologii oraz wdrożenie ich odpowiednio i w odniesieniu do danego tematu (przedmiotu) lub danego działania.

Duża aktywność edukacyjna oparta na projekcie

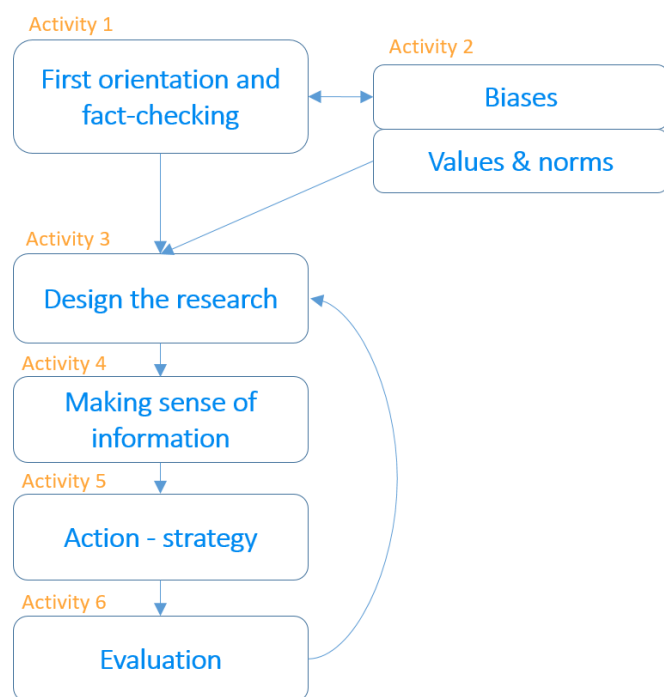
Projekt zestawu narzędzi

Zalecane jest korzystanie z Zestawu narzędzi krok po kroku, aby umożliwić uczniom stopniowe rozwijanie wszystkich kompetencji niezbędnych do aktywnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji.

Wymagałoby to przejścia przez wszystkie 6 działań zaprojektowanych i przedstawionych w Zestawie narzędzi. W takim przypadku zalecamy wykonanie działań jako trwałych działań opartych na projekcie. Temat projektu może być różny, a zestaw narzędzi, będąc elastycznym, nadaje się do dowolnego tematu (problemu), który zdecydujesz się omówić z uczniami. Może to być coś ściśle związanego z tematyką typowych lekcji (z geografii, biologii, historii, nauk społecznych itp.) ALBO może to być dowolne aktualne lub historyczne zagadnienie LUB temat/projekt dotyczący jakiejś inicjatywy obywatelskiej lub szkolnej (dowolna społeczna / akcja społeczna lub akcja w szkole jak budowa nowego placu zabaw czy szklarni).

Ćwiczenia są na ogół zaprojektowane do wykonania podczas jednej lekcji (45 min). Ale w zależności od złożoności tematu i możliwości czasowych na ćwiczenia, możliwe jest połączenie niektórych zajęć w jedną lekcję (szczegóły i sugestie na ten temat znajdują się w zeszycie ćwiczeń i poszczególnych zajęciach).

Logika działań przedstawionych w Zeszycie ćwiczeń dla nauczycieli

Zajęcia edukacyjne oparte o małe projekty

Ideą małych projektów jest skondensowanie większości działań w jednej lub dwóch lekcjach. Oznaczałoby to zbadanie dostępnych źródeł i zebranie odpowiednich informacji oraz sformułowanie wniosków w ciągu jednej lub dwóch lekcji.

Rozwiązywanie konfliktów za pomocą zestawu narzędzi

Jako, że Ćwiczenie 2 zajmuje się różnymi punktami widzenia, wartościami i bada (i ujawnia) uprzedzenia, można je również wykorzystać do rozwiązania konfliktowej sytuacji dotyczącej konkretnego problemu w klasie/szkole. W razie potrzeby do rozwiązania problemu można zaplanować dalsze badania w celu zebrania odpowiednich dowodów (działanie 3) w celu sformułowania odpowiedniej decyzji (działanie 5).

Struktura i tematy omówione w zestawie narzędzi

Zestaw narzędzi proponuje podejście odpowiednie do każdego zrozumienia lub rozwiązywania problemów dotyczących konkretnego problemu z dodatkowym sformułowaniem celów i strategii radzenia sobie z problemem/problemem. Dlatego Zestaw Narzędzi został zaprojektowany jako konsekwentne kroki obejmujące cały proces ustalania danej kwestii/problemu poprzez dalsze zgłębianie tej kwestii/problemu poprzez znajdowanie odpowiednich informacji, konfrontowanie przeciwstawnych opinii i założeń, badanie wartości zainteresowanych stron, aż do sformułowania celów i strategii w celu rozwiązania danej kwestii/problemu oraz refleksji i oceny podjętych kroków i zastosowanych środków.

Konkretne ćwiczenia, które mają na celu przybliżenie tematów omawianych w Metodologii na zajęciach, są dostępne w drugiej części Zestawu narzędzi: II. Zeszyt ćwiczeń dla nauczycieli.

Zestaw narzędzi obejmuje następujące tematy:

MODUŁ 0: Ogólne zrozumienie – informacje, fakty, prawda i obiektywizm

Omówione tematy:

Ogólne rozumienie pojęcia prawdy

Dane, fakty i obiektywizm

Fałszywe wiadomości, dezinformacja i mylna informacja

Informacje i dane jako dowody

Definicja problemu i wybór tematu

MODUŁ 1: Rzetelne źródło informacji – jakość danych i podejście do informacji w internecie

Omówione tematy:

Źródła danych i informacji wtórnych

Informacje jako dowód

Kryteria jakości danych i informacji

Wiarygodność danych i informacji

Techniki manipulacji w celu szerzenia dezinformacji

Sprawdzanie faktów i czytanie poboczne

Fakty a fake newsy i dezinformacja

Wiarygodność źródła informacji

Istotne kryteria oceny wiarygodności źródła informacji

MODUŁ 2: Wartości, normy i uprzedzenia

Omówione tematy:

Założenia i uprzedzenia

Różne punkty widzenia

Postawy, wartości i normy aktorów

Autorefleksja – moje wartości i normy

MODUŁ 3: Rozumienie informacji

Omówione tematy:

Zasady zbierania danych jako dowodów

Podejście orientacyjne i dedukcyjne

Triangulacja

Zdrowy sceptycyzm

Metody zbierania dowodów

Badania „przy biurku”

Badania terenowe

Projektowanie własnych badań

Pytania badawcze

MODUŁ 4: Rozumienie informacji

Omówione tematy:

Rozumienie informacji

Wiedza i mądrość

Teorie spiskowe i dezinformacja

MODUŁ 5: Projektowanie działań – decyzja, cele i strategia

Omówione tematy:

Odpowiedzialne działanie

Ustalanie celów

Dofinansowane przez
Unię Europejską

I. Methodology for teachers

Formułowanie strategii

MODUŁ 6: Ocena wpływu

Omówione tmeaty:

Trafność, skuteczność, użyteczność i wpływ

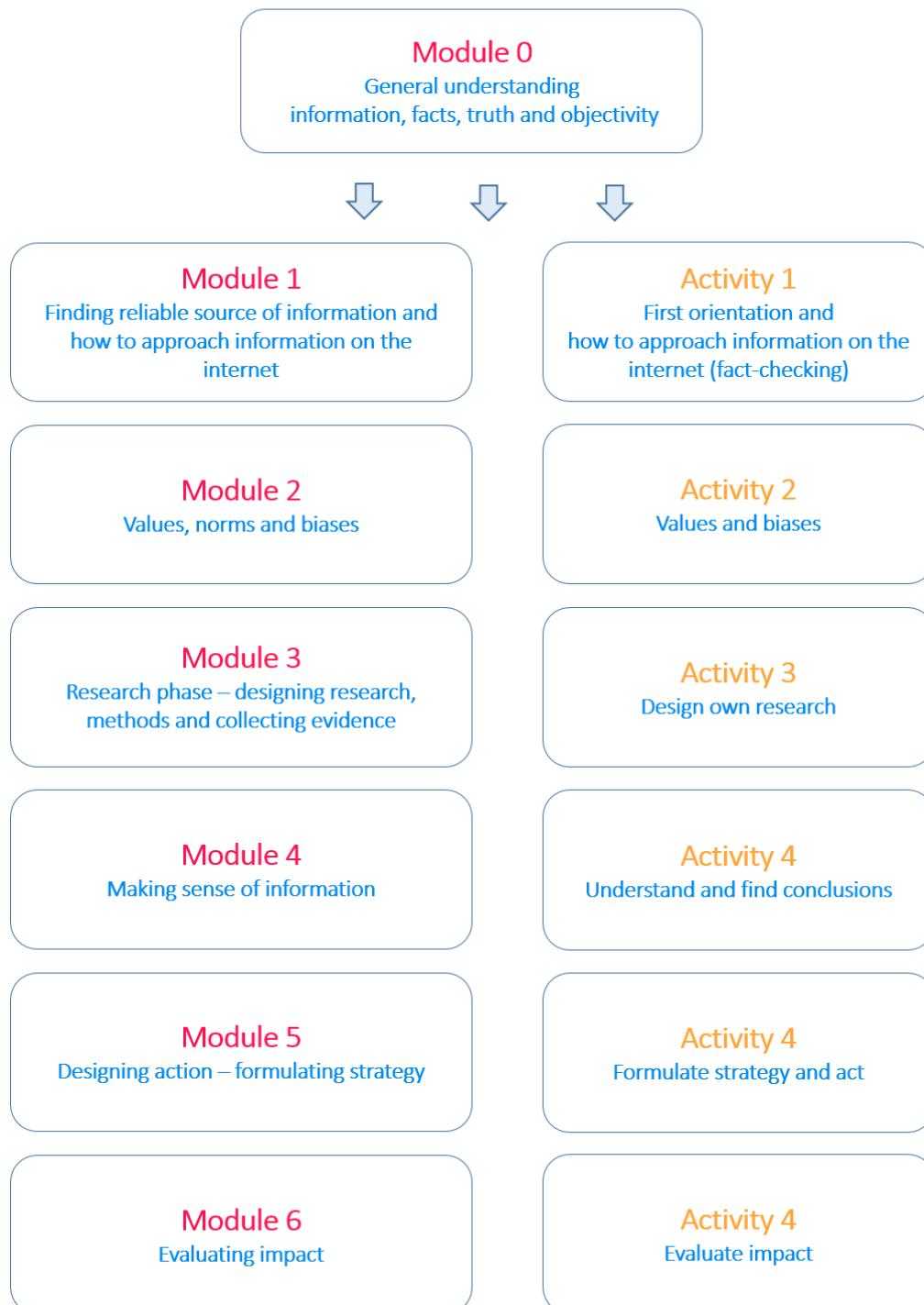

Grupy docelowe

Przegląd modułów i działań

Modules & Activities

Zanim zaczniesz

Zanim jako nauczyciel zaczniesz korzystać z Zestawu Narzędzi, należy nakreślić następujące ustalenia i ostrzeżenia:

1. Nauczyciel powinien pełnić rolę przewodnika.

Nauczyciel powinien udzielać wskazówek i refleksji uczniom podczas zgłębiania tematu. Celem jest zapewnienie uczniom środków do samodzielnego zbadania i oceny problemu, a nie poprzez mówienie im, „jak się sprawy mają”.

2. Nauczyciel powinien być gotowy do samodzielnego uczenia się - my będziemy eksplorować

To, co zamierzamy zrobić, będzie wyzwaniem dla wszystkich uczestników, nie wyłączając nauczycieli. Bądź gotowy, aby wspólnie z uczniami zapoznać się z wybranym tematem, a także ze sobą.

3. Otwartość na inne opinie, podejścia i założenia będzie kluczem do sukcesu

Najpierw zachodzi potrzeba zrozumienia (innych i siebie), a następnie oceny i sformułowania opinii i celów.

4. Nie powinno być żadnych z góry określonych norm i wartości (poza otwartością i szacunkiem dla innych)

Nie ma dobra i zła w sensie absolutnym. Chodzi o społeczeństwo, w którym chcemy żyć i rozwijać się. Ale nie martw się, dojdziemy do podstawowych wartości, ale nie narzuconych przez jakąś władzę.

Jak wybrać temat

Ponieważ tematy omówione w Zestawie narzędzi są dość szerokie, zalecamy stopniowe podejście po kolei temat po temacie. Tematy są w zasadzie ze sobą powiązane, ale nie ma problemu, aby wybrać tylko jeden z interesujących tematów i zagłębić się w nim.

Zastrzeżenie

Należy zwrócić uwagę, że koncepcje przedstawione w niniejszym Zestawie narzędzi nie są oparte na faktach i mogą istnieć różne podejścia do nich. Celem zestawu narzędzi jest zapewnienie rzetelnych i praktycznych wskazówek, które byłyby odpowiednie dla celów nauczycieli. W tym sensie nauczyciele są zachęceni do stosowania przedstawionych podejść i koncepcji z otwartym umysłem.